

Nguyễn Thế Duyên

Tản mạn chuyện văn chuyện đời

Nghĩ cho cùng thì đúng không có ai điên hơn bọn theo đòi nghiệp văn chương. Lập thân tôi hạ thị văn chương . Biết thì biết vậy mà viết thì vẫn cứ viết mà cũng chẳng biết viết để làm gì? In sách chẳng? Khó lắm. Thời buổi kinh tế thị trường tự bỏ tiền ra mà xuất bản mà những thằng văn sĩ dở hơi mấy thằng đã có tiền bởi một điều rất đơn giản mà chẳng phải ai cũng biết được. Nó mà có tiền nó đã không viết. Đời còn bao nhiêu thứ quyến rũ. Nào gái, nào ô tô , nào nhà hàng, nào du lịch nhưng khổ một nỗi tất cả những thứ quyến rũ ấy lại luôn dính đến một thứ quyến rũ nhất trần đời : Tiền. Mà thứ này thì tôi dám chắc chẳng thằng nhà văn nào có cả. Thế là hết. Nó đành tìm một thứ quyến rũ mà không mất tiền. Đó là viết.

Có người bảo

-Ông nói thế nào ấy chứ,tôi thấy mấy ông nhà văn, nhà báo xây nhà bốn năm tầng to dùng ông lại bảo là họ không có tiền

Nghe họ nói, tôi ngó người ra. Ừ nhỉ! Sao mình lại cứ mang mình ra áp vào cho thiên hạ. Một hôm, tôi đi ngang qua một cái nhà tuyệt đẹp, một biệt thự mới xây theo kiến trúc pháp ngày xưa, buột mồm tôi hỏi thằng bạn

-Nhà ai mà đẹp thế hả mày?

-Mày không biết à?

Tôi lắc đầu.

-Người này tốt nghiệp khóa tám trường viết văn Nguyễn du. Hiện là một quan chức bự.

-Sao tao chưa bao giờ đọc được một bài viết nào của ông ta vậy nhỉ?

-Tại vì mày không đọc nghị quyết—Thằng bạn tôi cười—Ông học trường viết văn Nguyễn Du nhưng học chuyên ngành văn nghị quyết.

Tôi sực nhớ đến Nguyễn Bính. Con phải mang cho. Chết nằm còng queo mấy ngày trong nhà mọi người mới biết. Cùng là nhà văn cả ai bảo văn không kiếm ra tiền?Ôi Nguyễn Bính ơi ông ngốc mất rồi.

Chúng tôi tạt vào một hàng nước chè chén bên đường. Bốn năm anh chàng xe ôm không có khách cũng đang ngồi tán dóc với nhau. Tôi nghe một người nói với một người khác

-Tao thấy dạo này mày thế nào ấy.

Một anh chàng xe ôm khác nói

-Nó đang tương tư chứ sao nữa

Nói rồi anh ta cắm cái điều cày, cho thuốc vào lỗ điều châm lửa rít một hơi dài,ngửa mặt lên trời từ từ nhả khói thuốc rồi ngâm nga

Nắng mưa là bệnh của trời

Tương tư là bệnh của tôi yêu nàng

Nhìn qua đám khói thuốc缭绕 của anh chàng xe ôm vừa nhả ra tôi thấy ngôi nhà của ông nhà văn khóa tám như đang chao đảo. Cụ Nguyễn Bính ơi! Người ta có tiền thì người ta xây nhà trên đất còn cụ không có tiền nên cụ xây một ngôi nhà trong lòng người. Tôi cũng là một thằng tập tọng làm thơ không biết bao giờ tôi mới có thể xây một ngôi nhà trong lòng người như cụ.

Khó lắm. Chắc mặt kiếp tôi cũng không thể làm được.

Nhưng! Vâng . Lại nhưng. Tôi vừa yêu lại vừa gét cái chữ “Nhưng “ này. Một chữ “Nhưng” ma thuật. Chữ “Nhưng” mà đi cùng với chữ “Nếu” Thì không biết điều gì sẽ xảy ra. Mà bọn văn sỹ nửa mùa thì đứa nào cũng thích hai chữ ấy đi liền với nhau thành cặp. Nó có phép thần thông biến những cái mà bọn dở hơi khao khát trở thành hiện thực(ít nhất là trên trang giấy).

Khốn nạn ! thằng bạn tôi lại dùng ngay cặp từ ma thuật đó để hỏi tôi

-Nếu ai đó cho mày hai tỷ thì mày sẽ làm gì? Viết truyện để đem in, xây nhà, hay chơi gái?

-Mày đặt sai thứ tự rồi—Tôi bảo thằng bạn—Thứ tự sẽ phải là Chơi gái—Xây nhà—và khi nào tiêu hết hai tỷ thì tao lại đi viết truyện.

Thằng bạn tôi cười

-Tao biết ngay là mày sẽ bảo như thế mà Thấy chưa?Người ta chỉ viết khi trong lòng người ta khao khát mà người ta chỉ khao khát khi người ta không có. Chẳng biết có nên cảm ơn ông trời không khi ông làm cho tôi không có gì cả để đêm đêm tôi hí hục viết những khát khao của cuộc đời?

Đêm hôm qua, ngồi buồn viết thì không viết được vì biết viết gì đây khi quanh tôi toàn thấy những cuộc đời lam lũ, nhìn quanh chỉ thấy những mảng tối đen . Tôi bèn giở “ Đôi mắt” của Nam Cao ra đọc lại. Đang đọc thì cô hàng xóm sang chơi. Cô ta chào tôi và hỏi.

-Cháu Ngọc có nhà không bác?

-Có việc gì đấy hả cô?

-Em muốn nhờ cháu kèm con bé nhà em môn tiếng anh

Con gái tôi đi vào . Khi biết một buổi dạy tiếng anh là tám mươi nghìn, cô ta đứng thừ người ra. Quả là một số tiền quá lớn với gia đình cô. Cô đi làm tiền

công chưa đến hai triệu một tháng. Ngần ngừ một lúc, cô gật đầu quả quyết

-Thế cũng được. Cháu có thể dạy giúp cô một tuần hai buổi cho nó được không?

Tôi sững người. Trong đầu tôi lại hiện lên buổi nói chuyện với mấy ông bạn trí thức cách đây mấy hôm. Hôm ấy mấy đứa chúng tôi kéo nhau vào một quán bia. Bia vào lời ra thôi thì đủ mọi thứ chuyện, trên trời ,dưới biển mà toàn là những chuyện động trời. Nào là đa nguyên , đa đảng. Nào là tự do báo chí. Nào là khai thác bôxít . Tôi ngồi nhấp từng ngụm bia nhỏ cắn răng chịu trận. Tôi vẫy cô bé phục vụ lại bảo

-Cháu lấy cho chú mượn cái điều cày.

Con bé tong tã đi lấy điều mang lại. Trời nóng mồ hôi bết trên áo con bé. Tôi cầm cái điều cảm ơn và hỏi con bé

-Cháu từ đâu lên Hà nội làm việc?

-Cháu ở Thái bình.

-Lương cháu được bao nhiêu?

-Ít lắm bác ạ . Một triệu cộng với ăn ngủ

Tôi thở dài và chợt nhớ đến hai câu thơ của Dương Vương Hưng

Cả đời tìm ở đâu đâu

Về quê lại thấy con trâu cái cày

Chao ơi Dương vương Hưng ơi ! đâu chỉ mình anh đau đớn. Tôi cũng đau đớn lắm. Cánh cầm bút chúng ta cả đời tìm cái đẹp ở tận chín tầng mây đến khi đặt chân xuống mặt đất ta lại gặp phải cô bé phục vụ quây bia này và cô hàng xóm của tôi làm gì chúng ta chẳng hụt hẫng. Hai người này họ đâu cần biết đến đa nguyên đa đảng. Họ cần biết đến tự do báo chí. Họ cũng chẳng

cần biết đến bô xít là gì. Cái họ cần biết là gạo bao nhiêu tiền một cân. Làm sao có tiền để trả cho học thêm của con cái mình. Họ thấp hèn quá chăng? Tôi nhớ đến một câu của một ông tri thức đang phồng mang trợn mép cùng với vai bìa

-Các ông bà nông dân! Tự họ đang trói họ với cái dốt nát. Họ không dám phá vỡ cái cũ kĩ đã hàng ngàn năm ăn vào xương tủy.

Giả như ông ta ngừng uống bia lấy một phút để nhìn cô bé nông dân từ Thái bình này. Một cô gái mười tám tuổi bỏ nhà cửa một mình lên đất Hà nội lặn lội với mong muốn thay đổi cuộc đời. Điều ấy làm gì có trong cái cũ kĩ hàng ngàn năm. Và cả cô hàng xóm của tôi nữa, Cô nhin ăn ,nhin mắc ,cẩn rắng trả tám mươi ngàn đồng một buổi học thêm để đầu tư cho thể hệ con mình vượt lên nghèo đói.

Nam cao ơi con mắt của ông thật khác đời. Ông đã nhìn thấy những gì tốt đẹp trong con người nông dân chân đất mắt toét từ ngày xa xưa thế mà chúng tôi ngày nay tuy đã đọc ông rồi sao vẫn chưa có được đôi mắt ấy.? Dương vương Hưng ơi! Anh hãy nhìn kĩ lại đi. Có phải là con trâu ngày xưa, cái cày ngày xưa không anh?

Làng quê đang thay đổi. Dù chậm chạp hơn thành thị rất nhiều nhưng nó đang lặng lẽ chuyển mình. Tầm mắt người nông dân đã nhìn xuyên qua những lũy tre làng. Nhưng tầm mắt của cánh cầm bút thì chưa vượt qua được cái váy của người đàn bà. Đọc ở đâu cũng chỉ thấy tim nát, lệ rơi. Đọc ở đâu cũng chỉ thấy làn môi khao khát còn cái khao khát trong tâm khảm của những mảnh đời bất hạnh mấy ai đã nhìn thấy trên đời

Tôi cũng viết được dăm ba cái chuyện ngắn. Một hôm vào một diễn đàn tình

cờ tôi thấy chuyện của mình đang ở đấy và tôi thấy hai nhận xét của hai người đọc

-Một chuyện cổ tích về tình yêu

-Chỉ là một sự tưởng tượng. Tôi không tin trên đời lại có người tốt đến thế

Tôi đọc lại chuyện của mình và phải công nhận đó là những nhận xét xác đáng. Nhưng tôi phải viết gì đây? Sự thật trần trụi chẳng?

Tôi nhớ có một lần cả nhà tôi đang ngồi ăn ở một quán hàng thì có một nhà sư quăng gần bốn mươi tuổi tay cầm một cái chuông đi đến đứng cạnh bàn chúng tôi gõ chuông và niệm phật. Tôi móc túi lấy tiền thì con gái tôi ngăn lại.

-Sư dõm đây bố ạ.

Tôi cười bảo con gái

-Bố biết

Nói rồi tôi bỏ vào cái chuông hai ngàn đồng. Nhà sư nghe hai bố con tôi nói chuyện cười ngượng ngập và bỏ đi. Khi nhà sư ấy bỏ đi rồi con gái tôi mới hỏi

-Bố biết sao bố vẫn cho tiền?

- Con ơi! Khi con người phải mang cả những thứ thiêng liêng nhất trong tâm linh của mình ra để lừa đảo mà kiếm lấy miếng ăn thì họ có đau đớn không? Con có nhìn thấy nụ cười ngượng ngập của nhà sư giả ấy không? Bố không bị lừa. Bố cố tình đánh lừa chính mình để giữ lấy trong lòng một chút thanh thản. Khi tôi viết chuyện ngắn “Chuyện ở quán Karaoke” thì một bạn trong diễn đàn này đã nói về tôi với một người khác như sau.

-Thằng cha ấy ngổ rồi. Nếu lần sau hấn vào quán karaoke ấy hấn sẽ lại gặp

cô gái ấy và cô ta sẽ bảo với hắn :”Mẹ em lại bị mổ lần nữa”

Cô bạn ấy nói đúng. Tôi biết thế. Nhưng cô bạn ơi! Tôi mong mình là một thằng ngốc để tin vào những lời cô gái ấy nói hơn là thành một người thông minh để biết rằng cô gái đã mang cả những cái quý giá nhất là thân xác của mình và những điều thân yêu nhất là mẹ mình để đổi lấy miếng ăn. Ôi! Nếu thế thì đau đớn quá.

Bạn Ct. Ly đã nói một câu mà tôi rất thích; “Nếu những gì chúng ta không thấy được trong cuộc sống thì đây là một món ăn tinh thần”

Đúng thế đấy bạn Ct.Ly ạ. Văn chương phản ánh cuộc đời nhưng văn chương không phải là cuộc đời. Nó phải cao hơn cuộc đời và từ trên cao ấy văn chương tỏa vầng hào quang của nó xuống cuộc đời này xua đi những bóng đen hắc ám trong tâm hồn con người và thắp lên trong con tim đã nguội lạnh của ai đó một ngọn lửa của trái tim Đan cô

Hà nội 17 –2009

Nguồn: Tác giả/ VNthuquan - Thư viện Online
Được bạn: Ct.Ly đưa lên
vào ngày: 21 tháng 7 năm 2009